

Valstybės dieną Naujamiesčio kultūros centro žmonės pasitiko su dovana: atverta krašto istorinė erdvė – kunigo Kazimiero Kuzminsko Atminties kambarys.

O priešistorė tokia.

Nuo 1972-ųjų pavasario Lietuvoje, pogrindyje, gimė „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika“. Ilga, sudėtinga, lageriais ir kalėjimais grįsta tiesos žodžio Golgota įsilieja į Lietuvos Nepriklausomybės kelią. Žmonės, išdrįsę pasauliui kalbėti apie šiurkščią prievartą ir panieką mūsų dvasinėms ir tautinėms vertybėms, pratęsę lietuvių rezistencijos kovą už laisvą mintį ir sąžinės laisvę.

Skausmo žinios iš sovietinės Lietuvos turėjo pasiekti laisvuosius Vakarus ir iš ten įvairiausiais būdais kalbėti pasauliui, pasakoti tiesą ...

Kai į „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“ leidimą įsitraukė JAV gyvenantys lietuviai, mūsų tėvynės žmonių dėl sąžinės ir tikėjimo laisvės kova darėsi ne tik girdima pasauliui – ji drąsino, ji teikė Viltį kitų kraštų žmonėms, išgyvenantiems panašią priespaudą ir okupaciją.

Kunigas Kazimieras Kuzminskas, tuo metu gyvenęs Čikagoje, ėmėsi titaniškų pastangų reikalaujančio darbo: leisti LKBK knygomis ne tik lietuvių kalba, bet ir versti į didžiąsias pasaulio kalbas ir jas siųsti į tų kalbų valstybes: universitetų ir kolegijų bibliotekoms, spaudai, radijo ir televizijos stotims, katalikų vyskupams, kunigams, vienuolijoms, žinių agentūroms, institutams, didžiosioms tarptautinėms organizacijoms, parlamentarams, diplomatom, – kad pasaulis žinotų tiesą apie okupuotoje Lietuvoje žmonių dvasios naikinimą.

Kunigas tikėjimo gynėjas, filosofas, emigrantas, leidėjas, visuomenininkas.

Kazimieras Kuzminskas augo Baluškių kaime, prie pat Naujamiesčio. Gimęs 1906 metais, sugrįžo į gimtąją žemę Amžinajam poilsiui. 1999 m. vėlų rudenį atgulė Naujamiesčio bažnyčios šventoriuje.

Kunigystės šventimus gavęs 1938 metais, dirbo įvairiose Panevėžio vyskupijos parapijose, 1944-aisiais pasitraukė į Vokietiją, žinias gilino Insbruko universitete, į JAV emigravo 1960 m., o nuo 1965-ųjų apsigyveno Čikagoje.

Nuo 1972-ųjų „Kai skaičiau „LKB Kronikos“ pirmąjį numerį, kuris mane tiesiog pribloškė, pasidarė aišku, kad pavergtoje Lietuvoje prasidėjo naujas kovos su komunizmu laikotarpis

(...). Apsvarstęs supratau, kad mes, išeiviai, neturime būti abejingi „LKB Kronikos“ likimui ir, mylėdami tėvynę Lietuvą, privalome tęsti jų darbą laisvėje, leisdami „LKB Kroniką“ lietuvių kalba ir versdami ją į anglų, ispanų ir prancūzų kalbas bei plačiai skleisdami laisvuose kraštuose, kad šie sužinotų, koks yra komunizmas“ (iš kunigo pasakojimo).

Didįjį rūpestį lėšomis, kurias reikėjo surinkti iš tautiečių, išsibarsčiusių po visą JAV, netgi Australiją; leidybos, sklaidos darbus kunigas Kazimieras užsikrovė ant savo pečių... Ir taip iki pat Tėvynės laisvės laiko, 1992-ųjų, kai buvo išleistas lietuvių kalba paskutinis, dešimtas „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“ tomas.

Lietuvos Kronikos sąjunga, kurios pirmininkas ir buvo kunigas Kazimieras Kuzminskas, išleido lietuvių kalba visus 10 tomų, ispanų kalba – 3, anglų – 2 tomus, prancūzų – pustrečio tomo, italų – 2 tomus – LKBK .

Vokietijoje gyvenęs, paragintas kunigo Kazimiero, kunigas dr. Konstantinas Gulbinas, ėmėsi versti LKBK į vokiečių kalbą. Dabar visi Kronikos numeriai yra išversti.

Šiandienos gyvenimas dag ką linkęs užmiršti ...

Naujamiesčio kultūros centro-dailės galerijos darbuotojai priėmė dovaną iš kunigo K.Kuzminsko dukterėčios Laimos Janiūnienės – išsaugotos Kunigo daiktus, leidinius, nuotraukas – sukūrė Atminimo vietą, pasakojančią ne tik vieno žmogaus gyvenimą, pasakojančią mūsų istoriją ...

„Dar viskas gyva, viskas rėkia“ – atsimušė Just. Marcinkevičiaus eilėraščio nuotrupa klausant vyskupo Jono Kaunecko prisiminimų kunigo K. Kuzminsko Atminties kambario atidarymo šventėje. Saugoti, rinkti, užrašyti reikia visa tai, nes tai šventas žmonių už tėvynės laisvę kelias ...

Naujamiesčio kultūros centras-dailės galerija laukia Jūsų visų kunigo Kazimiero Kuzminsko Atminties kambaryje. Jis pasakoja apie žmones „kurie parašė mums vadovėlį apie tai, kaip turėtų elgtis žmonės, patekę į nelaisvę (...). O pamokos vis tos pačios: vienintelė laisvė yra vidinė laisvė, kai žmogus netarnauja ideologijai, materijai, savanaudiškai prigimčiai“ (A.Žygas).

Albina Saladūnaitė

